

Datum: 2024-04-11

Justitiedepartementet
Diarienummer Ju2024/00057

SOU 2024:1 Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier

Vision har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet *Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier*, SOU 2024:1. Yttrandet berör kapitel 13 i betänkandet, särskilt förslaget i 13.9.3 om namn i beslutsunderrättelser. I övrigt ansluter sig Vision till TCO:s remissyttrande.

Visions synpunkter

Förbundet tillstyrker utredningens förslag om att det ska införas en ny bestämmelse i förvaltningslagen som innebär att myndigheten i en underrättelse om ett beslut i vissa särskilda fall får utelämnas uppgift om beslutsfattarens namn. Förslaget kan i enskilda fall innebära ett ökat skydd mot hot och våld.

Enligt förslaget ska namn kunna utelämnas om det kan befaras att beslutsfattaren kommer att utsättas för våld eller annan allvarlig olägenhet. Det förelås att det ska krävas att det finns konkreta omständigheter som talar för att beslutsfattaren kommer att drabbas, som information från andra myndigheter om att hot eller våld kan befaras. Det är dock i praktiken sällsynt att det finns något externt underlag att tillgå i riskbedömningen. Som utredningen också konstaterar är det svårt att på förhand avgöra i vilken typ av situationer utsatthet kan uppstå. Vision anser därför att man i bedömningen i stor utsträckning bör få ta hänsyn till omdömet hos dem som finns i verksamheten och deras erfarenheter kring vilka situationer som innebär risk för hot eller våld. Om nivån på vad som krävs för att få utelämnas namn blir för hög eller förutsätter underlag som i praktiken inte finns att tillgå finns det risk för att förändringen blir verkningslös.

Vision organiserar socialsekreterare och annan personal inom socialtjänst och inom socialt arbete i övrigt. Förbundets erfarenhet från socialtjänsten är att hot och våld kan föregås av varningssignaler till exempel i form av:

- Uttryck för aggression eller ilska som inte behöver vara riktat mot handläggaren.

- Att handläggaren söks efter arbetstid eller i privata kanaler som sociala medier eller via privat telefonnummer.
- Att subtila hot har förekommit under handläggningen. Dessa utförs ibland anonymt men det finns ändå ofta en befogad misstanke om koppling till handläggningen av ett högriskärende.
- Ofta finns det en personkännedom som gör att man är extra vaksam i ett ärende och vidtar åtgärder som att dela upp handläggningen på flera anställda. Det kan vara vetskap om att en person rör sig i en kriminell eller våldsam miljö. Det kan också vara att man har kännedom om att personen har agerat på ett visst sätt (till exempel enligt punkterna ovan) gentemot en kollega i ett tidigare ärende.

Det bör förtydligas, exempelvis i författningskommentaren, att sådana faktorer ska kunna utgöra skäl för att tillämpa bestämmelsen.

Förbundet bejakar vad utredningen anger om att man vid bedömning av utelämnande av namn ska ta hänsyn till ärendetypen i kombination med vad som förekommit under handläggningen. Inom socialtjänsten är beslut om ekonomiskt bistånd och omhändertagande av barn särskilt känsliga ärendetyper.

Veronica Magnusson, förbundsordförande Vision